

ДІЛО

ВІХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швед. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не забираються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Збірна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.
У СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Льосування „Діла“.

Льосування першої групи премій для передплатників „Діла“ відбудеться, як заповіджено, дня 25. ц. м. в год. 6-тій

якром у доміви Видавничої Спільки „Діло“.

Акт льосування буде прилюдний і запрошуємо на нього Всіх Вельмишановних Заінтересованих.

Щоби уможливити право участі у льосуванні теж цим Вп. Передплатникам і Читачам, які через непоборні особисті перешкоди, всупереч найліпшій волі, дотепер передплати за час до кінця червня згори вислати не встигли і тимса-
м не набули прав до льосування, **продовжуємо остаточно речинець замкнення лісти зголошень**

до дня 20. ц. м.

Таким робом всі охочі **мають змогу** ще в останній хвилині ввійти в члени управнених до першого і другого

льосування „Діла“.

Український Допомоговий Комітет у Лондоні,

На сходинах представників англійських гуманітарних організацій та інших осіб 29. березня 1933 року обговорено справу заснування в Лондоні допомогового комітету для голодуючих на Україні. На сходинах були при-
сутні в гості з Буковини, сенатор В. Залозець-
кий і посол Ю. Сербинюк, члени управи Доло-
гого Комітету, який працює в Румунії.

Набавком після цих інформаційних сходин
„Діло“ ініціативний комітет, до якого увій-
ли представники гуманітарних організацій,
щоби або ще далі ведуть допомогову акцію
на терені Радянського Союзу.

З ініціативного комітету створено постій-
ний допомоговий комітет, який розпочав свою
роботу над збиранням грошей для пересилки
голодуючим на Україні й інших землях Ра-
дянського Союзу. Комітет має виключно фі-
нансову ціль. Він сподіється, що співпра-
цює з іншими подібними комітетами,

здається йому зібрати настільки фондів, щоби
при закупні засобів поживи дістати відповідні
полегші.

Комітет розіслав в Англії перший свій за-
клик до складання жертв на голодуючих. Цей
заклик підписали такі знані в Англії особи, як
лорд Дікінсон, посол Ф. Луїс-Джовніс, посол-
ка Елеанор Ратсбоні, суддя Сесіль Чепмен,
полковник Сесіль Л'Естрейндж Маллон, проф.
Р. В. Сігон-Вотсон.

Почесним скарбником комітету вибрано
панію Крісті (Mrs. Christie, 117, Haverstock
Hill, London, N. W. 3.), яка підчас голоду в 1921
р. вела ритункову акцію на Кавказі. Почесним
секретарем комітету є полк. С. Л'Естрейндж
Маллон. Адреса: Lt. Col. Cecil L'Estrange Ma-
lone, 6, Phene Street, Chelsea, S. W. 3.

Адреса банку, який приймає жертви:
Westminster Bank LTD., Lombard Street, Lon-
don, E. C. 3.

(Фкбюро, Лондон.)

Український Клуб у справі повновласти для президента.

Заява посла д-ра Володимира Загайкевича від
Українського Клубу на пленарному засіданні
сойму в часі дискусії над законопроектом про
уповажнення для Президента видавати розпо-
рядки зі силою законів, дня 8. III. 1934.

Від Українського Соймового Клубу зло-
жив заступник голови Клубу пос. д-р Загайке-
вич таку заяву:

„Становище Українського Клубу до де-
кретового законодавства Президента Річипо-
сполитої ми вже не раз зясовували при дебати
над законопроектами про уповажнення для
Президента Річипосполитої видавати розпо-
рядки зі силою законів, а зокрема зясовував
я наше в цій справі становище дня 15. березня
минулого року. Наше відношення до цієї спра-
ви є принципово інше ніж інших опозиційних
партій. Ми іде про владу в Польщі, про таке
або інше формування правних норм у всяких
суспільних питаннях, про такі чи інші методи
правління. Нам залежить на свободному існу-
ванні і політичних правах українського наро-
ду, на його житті та розвитку, словом на під-
несенні його на належний йому рівень. Не мо-
жемо, на жаль, твердити, щоби політика пар-
ламентів у Польщі, тенденція і дух парламен-
тарного законодавства були інші, для нас при-
хильніші, ніж законодавство декретальне та
всі акти виконавчої влади і ціла політика уря-
ду. Все польське законодавство, як те, що йо-
го виконується згідно з арт. 3. конституції, так
і декретальне згідно з арт. 44. конституції, як
також і ціла діяльність усіх урядів у Польщі
є надихані тенденцією екстермінації украї-
нського народу в Польщі, усунення всяких мо-
жливостей для його розвитку та навіть жит-
тя, тенденцією розвитку українського націо-
нального колективу і розпорощення його на
окремі регіональні, штучно творені гуртки в
площині прав, що мають прислугувати всім
одинцям, як горожанам держави.

Одначе і ця часто проголошувана і під-
креслювана бунім-го рівність прав пристосу-
вання до нас не має, бо ціле організоване у-
країнське життя і члени української нації є
майже без прав. Не буду в цій хвилині вести
вас по всіх ділянках легіслативних і адміні-
страційних актів та щоденних практик органів
державної влади і повторювати того, що ми
так багато разів казали вже (у цьому соймі. Та
проте мушу ствердити, що парламентарну три-
буну вважаємо за необхідну арену і доконеч-
ний атрибут демократії та парламентаризму.
І що її добровільно на річ виконавчої влади
зрікатися не можемо. Не можемо складаючи
законодатні управління у руки уряду наділяю-
вати його довірям, якого до нього не маємо.
Від часу ухвалення останнього закону про де-
кретальні повновласти і нашої у цій справі за-
яви не змінилося нічого на краще. Навпаки,
багато і під численними оглядами змінилося
для українського народу в Польщі на гірше.

Рекламована у мотивах минулорічного за-
конопроекті конечність жмийшвишого ді-

Бельгія не визнає Радянського Союзу.

Брюссель, 10. березня.

Соціал-молкофілський наступ, у проводі
якого стоїть голова бельгійських соціалістів і
його інспіраційну п. Вандервельде, потерпів
внушкату. Минулого року в палаті послів
лікарня соціалістів називали офіційні торго-
вельні зв'язки й визнавати СРОР не мало успіху.
Цього тижня сенатор Ватерс вступив у сенаті
ітакже домагання. Між іншим промовець на-
зивави запровадити і голод, якого не асиль був
не заперечити, кажучи, що „згідно з анкетною
Міжар. Червоного Хреста (?) населення, що го-

лодувало, було саме те, що постало проти рад-
влади і було таким чином умирнене!“ П. Пі-
манс, міністр закордонних справ, відповів ін-
терпелантові, що бельгійський уряд не має намі-
ру визнавати Совітів. Міністр жваав між іншим,
що великі держави заклали зі Совітами суто
політичні договори, проте нир. Франція й Ан-
глія виплати борги таки не добилися. З другого
боку совітські делегації під захистом дипломатичної
невпорушності робитимуть у краю кому-
ністичну пропаганду.

Нові римські розмови.

РИМ, 13. з. ПАТ. Угорський прем'єр Гембеш
продовжує тут учора вчором, повитаний на двірці
Дукаліні і його найближчими співробітниками.

РИМ, 13. з. ПАТ. Італійська преса черепов-
на, статтями і статтями з приводу приїзду
Гембеша і прем. Гембеша. „Джорнале
Італія“ підкреслює, що римські розмови бу-
ть спираються на тріох основах: 1) повне право
до незалежності Австрії й Угорщини; 2) конеч-

ність подбати про елементи, які можуть опівді-
лати при обороні незалежності Австрії й Угор-
щини; 3) ті елементи має дати Італія з огляду на
безчинність інших чинників. Вислід римських
розмов будуть випливати з італійського наду-
вайського плану та з духа пакту чотирьох. „Ль-
вобро Фашиста“ оголошує розмову з канцлером
Дольфусом, який м. ін. заявив, що римські роз-
мови не будуть спрямовані проти якоїсь держа-
ви, ані групи держав.

Злагіднення репресій в Німеччині.

БЕРЛІН, 13. з. ПАТ. Мін. Герінг приказав
привести йому до 20. ц. м. список осіб, що
знаходяться в судових арештах без судового при-
суду. Одночасно звелів зняти негайно т. зв. ма-
ніфестационні табори, що знаходяться при
судових арештах. На будуче давати когось до
судових арештів можна тільки на власення
законних державних урядів, а про подальше ареш-
тування слід повідомити телефонічно мін. Ге-

рінга. Вкідці розпорядок забороняє партійним
органам переводити арештування.

БЕРЛІН, 13. з. ПАТ. Після розв'язання кон-
центраційного табору в Бранденбурзі наказав
мін. Герінг перевести до кінця ц. м. розв'язання
концентраційного табору в Оранісбурзі. Цей роз-
порядок стоїть у зв'язку з внутрішнім успокоєн-
ням краю.

Більшовицька подарка.

Більшовицька влада в Москві випустила нову
серію „Діло“, в яку є змішаних коло 40 у-
мислів. Ця мисльові конфізіція вони при-

своїли собі коло 20.000 харчевих карток, які
опісля відпровадили приватно по високих цінах.
Арештовано біля 50 осіб.

56/53

Довкола таємної афери

ПАРИЖ, 13. 3. ПАТ. Звертаючись до
людної opinіої з причини невикрєтї жокїх
суддї Прєса, осягнуло кульмінацію тїєї
Вчорашня „Лїберте“ принесла зломїму
попєдєнцїю, в якїй автор стверджує, що прова-
ди похижку при розпїльованнї вмасакрованих тіл
якє найшли під Дїжон на залїзничому лїнїї, а
якє признаєи як тіло Прєса. Часовище тає-
мїє, що новї оглядини тіла ровняють загину. Ви-
ре тіло суддї експериментально і переконливо

Вража

Основаймо фарми годівлі курей!

(Перша нагороджена стаття економічного конкурсу „Діла“.)

Дікую, що ми як різничий нарід, мусимо в першій мірі розбудувати й удосконалити свою економіку в галузі різничої господарства. Я від кількох літ спеціалізуюся в одній галузі різничства, а саме в годівлі дрібної птиці. Мій проект торкається тої ділянки. Не є ніяким, бо вже раз тому на анкеті О. С. К. у відповідь анкетував у Станіславщині кооператив „Годівля Дрібної“. Крім того багато з тих, хто відповідало вже до преси, нпр. статті „Годівля Дрібної“ на тему „Варстати праця безробітних учителів“.

Статистика вказує, що наша селянська продукція річно 70 різноманітних і тому різноманітних яєць, коли нпр. данська селянська курка продукує річно 150 одностійних яєць. Хоча різниця при одній курці здається не велика, та коли взяти під увагу весь край, то та різниця стає дуже велика. При нинішнім стані господарки продукції яєць за 70.000.000 зол., а коли наші селяни несли б як селянські курки в Данії, то ми досягнули б з продукції яєць понад 10.000.000 зол. річно. Іншими словами: около 3.000.000 зол. надлишки річно.

Для того, щоб наші селянські курки досягнули такої продукції, треба нам насамперед дати селянам змогу набути дешево добрий матеріал, а далі підняти культуру плекання дрібної птиці. Це дуже важко, бо селяни не мають часу цікавитися дуже годівлею дрібної птиці. (На це доказом хочби те, що на території, заселеній українцями, є около 50 проц. дрібної птиці Польщі). Однак, на жаль, селяни не мають джерел, де могли би набути добрий, а не дорогий матеріал.

Щоби в тім напрямку прийти з помічю нашої селянщини, повинні ми заложити:

1) Одну центральну, краєву, родоводову й годівельну фарму (в Німеччині є таких державних годівельних інститутів понад 10, а в З.а. Державах і в Америці кільканадцять), і лише завдяки їм культура хову курей в останніх роках сильно розвинулася, де не тільки плекалося би розвинутий і високопродуктивний дріб, але де також би нагоду повітові організатори й інструктори годівлі дрібної здобути науку та досвід.

2) Заложити у кожному повіті одну репродуктивну фарму, що обслуговувала би даний повіт, а рівночасно в тих фармах селянська молодь могла би вчитися плекати дріб.

На мій погляд найраціональніше було би мати одну центральну кооперативу з відповідними філіями по повітах. При нинішнім стані нашої різничої культури дуже багато не приступити у членів такої кооперативи, як тоді, як будуть бачити, що вже „щось“ з кооператива вже працює і що добрий матеріал можна набути, але під умовиною членства. І тут постає таке бовдне коло: охочі кандидати на членів є доволі, але всі членство, щоб вже раз „щось“ було. А почати не можна, бо нема відповідної кількості членів і тимсамим капіталу. Щоби рушити справу з мертвої точки, треба конче чи то інституції чи то одиниці (у шасливіших народів робить це держава), що таке кооперативне підприємство на початок фінансувала би, з тим, що її капітал мав би найдалі до кількох літ вернутися з поділом. До того часу мала би та інституція чи приватна особа, чи то сама чи через свого візитування, право контролю.

В першій році створили би ми, очевидно, лише одну центральну фарму, що була би чи в околиці Львова, чи розбудували би ми відповідно існуючу вже кооп. „Годівля Дрібної“ в Станіславоці. На кожний випадок така фарма повинна бути в місцевості, де є почта й лінійна станція, а також де є електричний світло, бо модерні вилягарні (інкубатори) мусять бути користатися.

Для такої фарми в першу чергу треба покласти ося. Коли приймемо, що така центральна фарма мусила би мати 1000 курок і коли рахуємо на 1 курку 20 м.² вибігу (по н.х. по другий рік на зміну), то бачимо, що для старих курей треба 20.000 м.² або 2 га поля. Для виховування молодих, по кілька тисяч на рік, треба около 3 га. Отже разом для старих треба 5 га поля. Воно може коштувати 700—2.000 зол. га, залежно від місця, або 10.000 зол. Курники, вилягарні, внутрішні улаштування (без інкубатора) й помешкання для управителя буде коштувати коло 7.000 зол. Моторний інкубатор доброї марки на 100 яєць — 4.000 зол. До тої першої фарми треба купити розповсюдний матеріал від чу-

жих людей по дорогій ціні, і так: щоб мати 1000 курок (разом з відповідною кількістю когутів), треба купити бодай 2.700 одностійних курят (страпа при вихові буде около 20%, з решти половина буде когутів, які частинна відпадає як непридатний до дальшої годівлі матеріал). Такі курята вчасною весною з добірних, родоводових станиць будуть коштувати около 2 зол. штука або 2.700 курят — разом 5.400 зол. (Можна дістати й по 40 сот. штуку, але таких не варто брати під увагу для родоводової фарми, бо вони ніколи не принесуть відповідної користі). З огляду на те, що це добірний матеріал, мусимо виховувати не лише курочки, але також когутів аж до їх зрілості, себто около 200 днів, а це коштуватиме разом з обслугою около 2 сот. денно від штуки або 4 зол. від штуки за 200 днів. 2.700 курят менше 20 проц. втрати, що є на початку, це 2.160 курят по 4 зол., себто 8.640 зол. Разом з ціною купна — 14.040 зол. Когутів будемо продавати як расові по 5 зол. або за 100 когутів 5.000 зол. Яких 100 курок піде на мясо по 2,5 зол., що дає 250. Отже 1.000 курок (6-ти місячних) буде нас коштувати (14.040—250=13.790) 8.790 зол. або майже по дев'ять зол. курка. Думаю, що за ті гроші можемо дістати з першорядних годівель готові молоді кури (можна дістати й по 3—4 зол., але це не є повновартісний матеріал; з них міг би бути матеріал шойно по кількох поколіннях доброго селекціонування). Разом видатки на заложення центральної фарми будуть (при купні поля):

поле	10.000 зол.
будинки й урядження	7.000 „
інкубатор	4.000 „
1000 курок	9.000 „
Разом	30.000 зол.

Очевидно, що ми не мусимо купувати відразу поля (і ту есентуальність беру під увагу), лише можемо винаймати деє існуюче господарство враз із будинками. Тоді видаток на створення фарми зменшиться на яких 15.000 зол. і був би 15.000 зол. Це були би кошти до того часу, заки фарма не почала би приносити доходів і вдержувати себе сама.

Кошти улаштування повітових фарм, що прийдуть поступенно в дальших роках, будуть очевидно багато нижчі, бо в першій мірі до такої фарми треба тільки 500 курей (відповідно менше на інші видатки), а матеріал буде з центральної фарми по багато дешевший ціні.

Задачею таких фарм було би доставляти селянам не тільки яйця й одностійні курята, але в першій мірі 3—4 місячні курочки, очевидно, по добрих несучках і дешевій ціні, що при масовій продукції можна дуже легко досягнути.

Тут мушу кількома словами згадати, чому, на мою гадку, повинні ми дати селянам найрадіше 3—4 місячні курочки, а не яйця або одностійні курята:

1) Найбільше помилок робиться при вихові малих курят, тимбільше, що добрі змкові несучки мусять бути з березня або квітня, коли ще є мало сонця і на дворі їм за зимно. Через те виходять великі втрати, а потім нарікання на расу або на джерело, що з нього курята походять.

2) З народньо-господарського погляду це дуже неекономічно, що кількості тисяч наших господаринь витрачає час та енергію на невміле (з великими втратами) виховання кількох курят, коли фарма може це зробити фахово і в ефекті дешевше.

Нижче подаю приблизну калькуляцію на 1000 курок. Точної калькуляції не можна подати, бо ціни на корми й на яйця змінні; подібно зрештою як хитання валюти.

Приймаючи, що фарма має 1000 курок, мусимо взяти під увагу в калькуляції, що 500 є молодих (т. зв. одностійних) і 500 старих (дворічних). Це буде шойно почавши від другого року. 500 молодих добірних курок мусять знести в році пересічно по 180 яєць. Рахуючи одне яйце по 6 сот. пересічно, дістанемо від одної курки 10.80 зол. річно, або від 500 курей 5.400 зол. 500 старих курей знесе пересічно по 140 яєць, з чого около 80 треба буде продати як яйця консумпційні по пересічній ціні 6 сот., або за рік 4.80 зол., а 60 яєць як розплідкові по 20 сот. (ціна дуже низка як на вчасну весну), себто 12 зол. за рік. Отже разом від старої курки дістанемо річно 16.80 зол., або від 500 курок — 8.400 зол. Разом молоді і старі кури принесуть 13.800 зол.

Удержання одної курки, як показують мої дворічні точні записки, коштує 18 сот. денно або за рік 6.57 зол. Удержання 1000 курей коштує річно 6.570 зол.

СПИСОК управнених до участі в першому і другому ЛЬОСУВАННІ „ДІЛА“

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

571. М-р І. Ворона. 572. Петро Снялик. 573. Волод. Любинець. 574. Волод. Левницький, погар. 575. о. Іларій Олянович. 576. о. Ростислав Шумило. 577. Олександр Косик. 578. д-р Евген Стефанюк. 579. Олекс. Британ. 580. Омелян Назаревич. 581. о. Іван Косовицький. 582. Юлія Шуркова. 583. Степан Шикун. 584. Ростислав Рудницький. 585. Тимотей Федевич. 586. д-р Петро Войтович. 587. Лев Степан Шур. 588. К. Ярошевич (Молочаря). 589. Йосиф Максимук. 590. М. Зятюк. 591. Проф. Олекс. Грицишин. 592. Святослав Шматера. 593. Інж. Дмитро Форсальчик. 594. Роман Смаль Стоцький. 595. Іван Локач. 596. д-р Євген Каранович. 597. Кирило Закшевський. 598. Марія Стадницька. 599. д-р Лев Хоминський. 600. Клим Смулка. 601. Микола Чеботарів. 602. Юліан Буцманюк. 603. Інж. Микола Ермолаєв. 604. Інж. Андрій Черемис. 605. Михайло Дичкевич. 606. Дмитро Отцишин. 607. д-р Микола Стадник. 608. д-р Яким Ярема. 609. о. Василь Боліновський. 610. о. Віктор Чорний. 611. Осип Янович. 612. Зінаїда Шевченко. 613. Осип Зятюк. 614. Атанасій Солопняк. 615. д-р Осип Даядів. 616. М. Борщ. 617. о. Лев Юрчинський. 618. Михайло Семкович. 619. Роман Косар. 620. Віктор Петрикевич. 621. Микола Войцховський. 622. Василь Лонич. 623. Михайло Чапранський. 624. Василь Оробець. 625. о. Петро Мельничук. 626. д-р Дмитро Селепей. 627. Василь Сохачький. 628. о. Маріяв Клодінський. 629. Стефанія Нападівич. 630. Андрій Терпиляк. 631. д-р Ярослав Дудкевич. 632. Проф. Волод. Костецький. 633. д-р Август Задоревич. 634. д-р Степан Конюшин. 635. проф. Никифор Даниш. 636. Михайло Задорожний. 637. д-р Михайло Муринюк. 638. Іван Паламар. 639. Дмитро Пеленський. 640. о. Петро Мазяр. 641. о. Евген Ломницький. 642. Олекс. Голейко.

(Дальший виказ в чергових числах.)

Зиску буде (13.800 — 6.570 = 7.230) 7.230 зол. Туди належить ще калькуляція інкубатора й вихову молодих курят. Однак щоб статті не продовжувати, подаю, що на підставі моїх обчислень інкубатор мусить дати 500 зол., а вихів 4.000—5.000 молодих курят 2.000 зол. зиску в році.

Можна би ще подати багато додаткових калькуляцій (вихів свого молоднику, продаж старих курей, рух інкубатора в зимі, улаштування конкурсів несності і т. д.).

Разом зиск бруто буде (7.230 зол. з курей 500 зол. з інкубатора, 2.000 зол. з вихову молодих) 9.730 зол. Від того мусимо відняти 10 проц. як амортизацію від вложений 15.000 зол. (при винаймі поля) або 1.500 зол. Лишається на резервний фонд, адміністрацію і податки 8.230 зол.

Я свідомий, що та калькуляція не зовсім повна, але в часописній статті з обмеженням місцем годі все взяти під увагу. З другої сторони я в калькуляції подав з розумом низькі ціни розплідкових яєць, а це тому, щоб уможливити набути расові яйця для широких верств. Для орієнтації подаю, що розплідкове родоводове яйце коштує в добрім джерелі на весну (такі входять під увагу) около 30—50 сотиків.

До кількох літ могли би ми покрити край сіткою таких фарм. З калькуляції бачимо, що такі фарми є не тільки самовистарчальні, рентовні і дадуть багатьом людям удержання, але що у висліді відчує ту діяльність навіть найменше селянське господарство.

Довгі роки працював я в промислі, й то тяжкому, але мушу заявити, що не знаю галузі промислу, яка при таким малим вкладі могла би принести для всього населення такий величезний зиск, бо згаданих на початку 80 мільонів зол.

Інж. Кость Котецький.

Майдан г. Боднарів (р. Bednarów).

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІАЛИ на шкільні мундури, костюми, мужеські убрання та всякі шовки з МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. Залеска вул. Галицька ч. 18.

Подвійне льосування премій для передплатників „Діла”.

Виказ премій першої групи.

- ПОДОРОЖ** залізницею і кораблем враз з удержанням, білет першої класи, на трасі: залізницею Львів — Констанца, опісля кораблем через Чорне Море — Константинополь — Море Мармара — Дарданелі — Егейське Море — довкола Малої Азії — Яффу (Палестина) — Гаїфу — Піреус і назад до Львова. Білет тої їзди коштує зол. 1.055. Подорож відбудеться в літній порі. Прогульку уладжує ПОЛЬСЬКЕ ТРАНСАТЛАНТИЙСЬКЕ КОРАБЕЛЬНЕ Т-ВО **ЛІНІЯ ГДИНЯ--АМЕРИКА**.
- Машина до шиття**, ніжна, т. зв. 15 K 26 з гарнітуром світової фабрики **Singer Sewing Machine Company**, вартості зол. 515. — Машину можна оглядати у Львівському Відділі тої фірми при вул. АКАДЕМІЧНИЙ ч. 2. (каменниця готелю Жоржа).
- Синій лис**, або жіноче чи мужеське футро до вибору, вартості зол. 500 від фірми: **ЮЛІАН ГЛУШЕВСЬКИЙ**, площа КАПІТУЛЬНА ч. 3. І пов.
- Англійський сервіс Weswood** на 12 осіб 123 штук посуду марки THE PONTRACINA, JOHNSON BROS. ENGLAND вартості зол. 440 — закуплений у фірмі: **ОЛЕКСАНДЕР ОНИСЬКО**. — Склад порцеляни і скла. — Львів, вулиця Галицька ч. 20.
- Українська Загальна Енциклопедія**, — 3 томн оправлені в шкіру. Вартість зол. 270.
- Лікування**, одномісячне, першої класи (сірка, газ, боровина) в сезоні для двох осіб у мінеральному живці ЧЕРЧЕ. — В лікування входять купелі, лікарські опіка, мешкання і адміністраційні оплати. Вартість зол. 200.
- Умеблювання** вартості зол. 200, до вибору, або на замовлення у фірмі: Перша українська артистично-столярська робітня — **ТИМОЧКО І ГАЛІВ** — Львів, вул. Коперника ч. 54.
- Кафлева піч або кухня**, у довільній красці, вартості зол. 200. Виконання переважно фірма: **МИХАЙЛО ГАЛІБЕИ**, склад кафлевих печей і кухонь, Львів, вул. Петра Скарги ч. 5.
- Дві Ковдри**, адамашкові на вовні, закуплені у фірмі: **Р. ВАНК**, Львів, Марійська площа ч. 4. Вартість зол. 150.
- Швейцарський годинник**, мужеський, німецький, світової марки **LONGINES**, закуплений у фірмі: **А. ШІПЕР**, Львів, Ринок ч. 32. — Вартість зол. 100.
- Шкірки на футро** вартості зол. 150, до вибору у фірмі Промислово Торговельна Спілка „Хронік” Львів, вул. Руська ч. 20.
- ВЗУТТЯ** мужеське, жіноче, дитяче, вартості зол. 100, до довільного вибору або на замовлення у фірмі: **І. ЧОРНИЙ І О. БЕРЯК**, Львів, вул. Руська ч. 3.

В льосуванні цієї групи братимуть участь ті передплатники, які вирівнюють залежності і вплатають передплату згорі за час до кінця червня ц. р., а теж читачі, які хоча досі не були передплатниками, але вплатають передплату згорі на повний період.

ЛЬОСУВАННЯ

Відбудеться в дні 25. ц. м. в год. 6-тій вечорон у доміви Видавничої Спілки „Діло”.

Речинець зголошень продовжується до дня 20. ц. м.

Прізвища управнених до участі в льосуванні подасмо на сторінках „Діла”.

Виказ премій другої групи:

- Радіо-Приймач Батерійний Новий удосконалений „ЧВІРКА В” PHILIPS** — із голосником у середині і 4-ма лампками „MINIWATT”. Виробу фабрики: **POLSKIE ZAKŁADY PHILIPS, Warszawa, Karolkowa 36/44**. Вартість зол. 235.
- Килим, прегарний, протиту арт. Петра Холодного**, вартості зол. 190. Килим закуплений у фірмі: **ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО**, Косів коло Коломиї.
- Туалетка з дзеркалом для пань** — гуцульського мистецького виробу, — вартості зол. 180 — закуплена у фірмі: **Торговельно-Промислова Спілка „Достава”**, Львів, вул. Домініканська ч. 12.
- Чаю найліпшого для кг. і Кави найліпшої для кг.** вартості зол. 100. Товар доставить фірма: **Перше Варшавське Імпортове Т-во „E. W. I. G.”** Лич. Сп. Варшава, Лешно 1.

17. Подорож кораблем з Гдині до Стокгольму.

Речинець виїзду дні 2-го серпня ц. р. Подорож закуплений у фірмі **ПОЛЬСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ ФРАНКОПЛЬ**, Варшава, Мазовецька ч. 9.

Участь у льосуванні 2-гої групи братимуть:

А) Учасники льосування першої групи, себто всі ті, які вирівнюють залежності і вплатають передплату згорі за час до кінця червня ц. р.
 Б) Ті передплатники, які вирівнюють залежності і вплатають перед льосуванням біжучу передплату.
 В) Читачі й установи, які дотепер не були передплатниками, однак перед льосуванням вплатають біжучу передплату і зобов'язуються бути постійними передплатниками „Діла”.
 В цей спосіб передплатники, які вплатають передплату згорі за час до кінця червня ц. р., братимуть участь у льосуванні обох груп премій, а точні місця передплатників тільки в другій групі премій.
 Оба льосування відбудуться припідно і всі охочі передплатники матимуть право бути присутніми на актах призначення.
 Сподіваємося, що наші Вп. Передплатники і Читачі оцінять як слід важливість нашого колективного і чесного вплатаю передплати рішати про свою участь у льосуванні лісно гарних і дуже шпінних премій. Очікуємо теж дальших зголошень.

По широкому світі.

— На Севастопольському Суїзіві в Парижі створений нарисник австрійсько-італійського емігранта, д-р. Франко Кларіті, члена управи італійської соціалістичної партії.
 — Польський сойм ратифікував австрійсько-польську, польсько-американську і польсько-американську угоду про торговельні умови.

— На просторах асуданого моря Верітер має повеліти заходом голландського уряду ко-льонів для життя мігрантів в Нідерландах, які не-розходяться, поки мігранти до Північних, хлібо-роботний зміна.

— Австрійський уряд оголошує розпорядок, на основі якого судування приєднання, засуджені на протиправну діяльність, мають бути усунені з посади.

— Міжнародний Конференція в португальській Ріо-де-Жанейро, має прийняти наступний параграф.
 — Чехословенський уряд оголошує у військовій часті згоди до Р. М. Конференції, що згодом і в інших державах.

— У французькому соціалістичному жіночому союзі, який є найбільш впливовим жіночим союзом в Європі, оголошено, що цілком неможливо, щоб жінки не брали участі в політичній діяльності.

НИНІ!

ПРЕМІЄРА
„Заїзд під Білим Конем“

Чергова конференція Унії Товариств для Ліги Націй.

Окрема сесія Унії відбулася в Брюсселі мин. тижня при співучасті численних національних делегацій, але пройшла швидко темпом, звичайним для міжнародних конференцій. Під опікою Унії Товариств відбулися 15—17 лютого ще й Міжнародні Конференції для Оборони Миру.

Українське Т-во Прихильників Ліги Націй при сесії Унії виступало представником Т-ва при сесії Унії Ю. Яковлів. 12. лютого відбулися засідання постійної юридично-політичної комісії, що було присвячене дискусіям над проектом резолюції Французької Федерації для розширення Ліги Націй; представив його і боровив проф. Насен, делегат Сімака-а.

Цей проект ліквідації кріан Ліги Націй покласти на розробку універсальності та підсилення Ліги Н. і з ревізії чинності її органів. Основною метою було перетворити сучасний пакт Л. Н. у „суперпакт“, який би, між іншим, уможливив і „супервступ“ до Ліги Націй Радянського Союзу та його нового союзника — Злучених Державин Північної Америки.

Більшості як лік — це гасло знайшло відгук у деяких делегатів, і вони у своїх промовах висловилися ще й на заяву Молотова та Літвінова, які висловлювалися вже на вступному з'їзді до Ліги Націй.

Засідання комісії закінчилося проектом грузинського делегата п. Гвазава, якого резолюцію прочитав голова комісії п. Лімбург. Резолюція просить Унію звернути увагу Ліги Н. на справу Грузії, щоб у часі, коли СРСР подасть прохання про свій вступ до Л. Н., Ліга могла допомогти відновити порушеної Совітами незалежності Грузії. Далі, польський делегат п. Отронський виступив з заявою, що приймати подібну резолюцію було б недоцільно в часі, коли СРСР має ввійти до Л. Н.

Після цього мав слово український представник і заявив, що Українське Т-во приєднується до грузинського внесення й рішуче його підтримує, бо становище поневоленої Москвою України є однакове зі становищем Грузії.

Грузинське домагання поставили на порядку денний літньої сесії комісії.

Другого дня відбулася сесія 2-ої постійної комісії національних меншин, що головною була присвячена дискусіям над працями останньої сесії Л. Н. в справах нац. меншин. За винятком лише деяких делегатів, всі промови були глибоко невдоволені тими працями, порівнюючи їх до млина, що все працює, а борошна не дає.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИГАДАТИ СЕБЕ КУПУЮЧИЙ ПУБЛИЦІ.

Австрійський уряд заперечує.

Австрійський уряд заперечив донесення деяких часописів, що в Римі відбувається зустріч міністра Дольфуса з німецьким віцекамерлером Гессом. Так само неправдиві є вістки про конференцію легітимістів, яка мали би відбутися в Римі на з'їзді мальтаських кавалірів. На той

з'їзд прибуде коло 3.000 учасників зі всіх держав, а між ними знайдуться очевидно й легітимісти. Однак на дев'ятому порядку не знаходиться ані справа табобурська, бо конференція буде присвячена тільки господарським справам.

Інвалідські ренти для українців.

ВАРШАВА, 18. 3. ПАТ. У Вістнику державних законів з дня 7. ц. м. ч. 18. появилася розпорядок до арт. 69 закону з дня 17. жовтня 1933 р. про інвалідське забезпечення. Розпорядок торкається інвалідів українців, що кривали на здоров'ї наслідком участі в укра-

їнських війнах, що боролися з польськими відділами в часі від 1. листопада 1918. ро 1. червня 1919. Компетентна влада зобов'язана приймати оголошення до інвалідських рент та встїйнити процедуру в тих справах.

ТВІР без якого безвартісна
кожна бібліотека
і кожна читальня — це
Українська Загальна Енциклопедія

Замирення Данцігу з Польщею.

ДАНЦИГ, 18. 3. ПАТ. Провідник націонал-соціалістичної партії в Данцігу Форстер в промові, виголошеній у Гановері, заявив м. ін., що в Данцігу німецький фронт праці обіймає 100 тисяч осіб, націонал-соц. партія має 5.000 членів, а гітлерівські бойовики нараховують 20.000 людей. Ті факти, на думку Форстера, найкращим доказом, що Данціг залишився німецьким. Однак данцізькі німці мусіли з konieczности погодитися з Польщею і старалися зліквідувати всі спірні справи мирним шляхом. Наслідком того розбіжності думок між Польщею і Данцігом сьогодні виривнані не за посередництвом Союзу Народів, але шляхом спільної дискусії.

Виборчі протести.

Найвищий суд у Варшаві розглядав 12. ц. м. протести проти соймових виборів в окрузі Перемішль, Доброміль, Євчик, Березів і Коросно. Після переведення розправи суд заповів оголошення рішення в дні 28. ц. м. З тієї округи вибрано: 4 послів з ББ, 1 з Укр. Клубу (д-р В. Загайкевич) і 1 з клубу поль. селянських послів. Визначено на 4. березня ц. р. розправу протестів в окрузі ч. 50 (Львів місто) відложено.

Всякого РОДА МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильній магазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — 3. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ,
2/48 ГАЛИЦЬКА 8.

Процес за церкву.

Пинська рим.-кат. курія заповідала свого часу польський православний консистор за зворот церкви і церковної землі в селі Лохва пов. Лунинець. Окружний суд у Пинську станув по стороні позовника, однак речник православного консистора відкликався до апеляційного суду у Вильні, який ухвалив прилюдно окружного суду і справу зліквідував. Церква залишилася в руках православних.

ЕЛЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 15. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК.

Перший вірш

на честь кирилометодіївців і його автор.

У 4 ч. з 20. вересня 1848 р. приніс „Дневник русский“ такий вірш (транскрибую з латинки):

МУЧЕНИКАМ ВОЛЬНОСТІ З Р. 1847.

Якож так важко Україна плаче?
Що орли сумно голосять в вишині?
Ягорвало щось племя козацьке,
Аж крию і мракно в буйній Україні.

Вздут кіркі сльози! а з Харкова міста
Жалюбно стоном вітер степам дзвонить
З Харкова шляхом кибіток зо тріста
Дітки, очима десь на північ гонить.

Ой, краще було, щоби не родився
Той, кого має цар дістати в руки,
Для кого світом сибірська темниця,
Важкою одежой, відпочинок муки,

Хто, як ви браття, в далекій чужині
На віні віків має загинати,
З важкої сльозою, ой! по Україні
Під кнутом, а путях жити і конати.

Але щастин той, хто за свободу
За вільність братів перетерпить муки!
Пам'ятка того від роду до роду,
А сльози їм споминать внуки.

Впер, що будить силу на могилі,
Очи, що гостять за хмарой в вишині,
Сльози й дуброви і Дніпрові хвилі
Далі того пісню дзвонять в Україні.

І в нас, браття, і о ваших ділах,
Ой, під гадка далеко край світа:
Ще Україна недужа на силах,
Визволя а пута, мракно уповити.

Вже умирала в московській неволі,
Забули діти батьків славі діла;
Ви пригадали літа ліпшої долі
І з хмар і мраків зоря засвітила.

Хоть не пощастив Бог ваші початки,
Ще над степами лютий ворон краче,
Ваші бють стони з підземель Камчатки
І Україна плаче, гірко плаче!

Але на щастя той плач Україні!
Сльоза неволі пута проїдає...
Низом ще хмарно, але там в вишині
Ясно і красно зірниця свитає!

Ой вже не довго! З нужди і сорому
Знов Україна встане величава!
На чтири вітри у розголос грому
Загуде світу: слава! слава! слава!

Під віршем стоять ініціали Г. И. (Н. Я.) і додана редакційна примітка, що цю „прекрасную поезію“ надіслано їй з російського Поділля. Редакція сподівалася, що автор далі за допомогою „Дневника“ своїми віршованими й прозовими писаннями, тим більше, що „насе дуже обходить доля наших братів у Поділля, Волиню і на Україні“.

Крім вірша на честь мучеників із 1847 р. надрукував той самий автор у 7 ч. „Дневника русского“ з 11. жовтня поезію „Думка в степах“, підписавшись ініціалами Г. Я. До поезії додана примітка, що довідавшись про „харківську змову“, сказав цар Микола: „Очи хохлы, я с ними улажу“. Тут і пояснено, що слова пониження: хохли (чубаті) й чернь дістаються нам часто від москалів“.

У степах, на роздоріжжі снить могила миль сон про Запоріжжя,
О преславних війнах давних,
О бунчуках красних,
О днях волі, добрій долі,
Атаманах ясных.

Синіє степ, а вітер дзвонить стару думку й гонить хмари над степами.

Як на чари, якісь мари
В хмарах з вітром гонять.

Бунчук віє, степ ясніє,
Списи, шаблі дзвонять...
Ближче... ближче... ой! ясніше!
Хтож вас не пізнає?!...
В гробх тіло, — дух, де мило.
По степах гуляє...

Сумують отамани й осавули, бо
Внукам жити тяжко.

Бунчук красний, ангел ясний,
Пішли в чужі руки,
Гірка доля, кнут, неволя,
І сльози і муки!

На Дніпрі не гуляє чайка.
Не так було здавен-давна,
Україна була славна,
Весело в степах,
Москаль дрижав. З Віндобою
До нас ішли на поклони,
Коли скопив страх.

Колись були врожаї, нарід не знав лих царів,
а німця знав тільки з того, що в коршмі при дорозі дурив народ, продаючи шпильки.
Нині! — вперся москаль дикий,
Від півночі гудуть крики:
„Ваш Бог государь!
Вы хохлы, вы чернь без роду!“
Три слова життям народу:
Кнут, указ і цар!

І над Сяном снить могила сон про кращу долю.

О народі, о свободі,
Батьків мові милій.
Божий ангел, що сторожив могилу на полі,
промовив промове слово:

„Русь встане з неволі!“
О, Русь встане, громом гряне!...
Кому вільність мила?!
Ми з ляхами! Ляхи з нами!
І в прах вража сила!
Засіє Русь преславна
Русинів ділами...

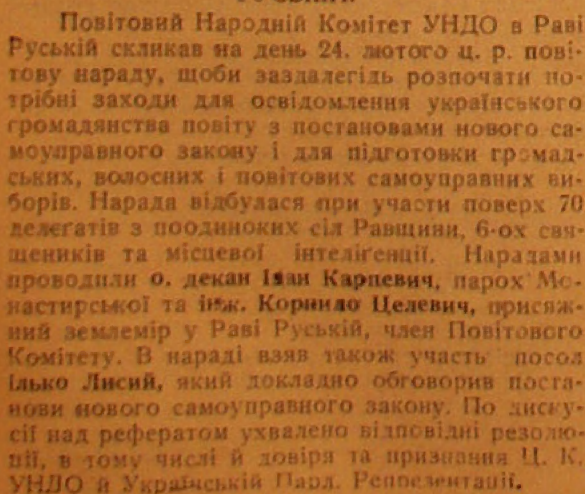
Світ голосить: „честь народу
Слава павшим за свободу!“
Русь кинься: Бог з нами.

(Продовження буде.)

Ф. Ожеховський Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 14—180 Телефон 25-35.

— Українські справи в англійській пресі.
В англійському місячнику „Найтінгем Сенті-
(дев'ятнадцяте століття) появилася довідка про

— **Нові смеритурни.** Від 1 квітня ц. р. державні смеритурни будуть побирати смеритурну на основі нового виміру й обчислення. Як відшкодування за мепкансвий додаток смеритурни дістануть 10 проп. від своєї смеритурни. За основну смеритурну вважатимся засадничий додаток; регуляційний додаток, зате вчинений до смеритурни економічний додаток.

РИГА, 13. III. ПАТ. З Таліна повідомляють,

— Студенти-морфіністи. У Сиятині арештували студ. мед. Фрідмана й Лімбаха з Черновців, що члужили до великої банді, яка вичисляла

що надзвичайний стан проголошено в Естонії після засідання ради міністрів, що тривало вечором кілька годин. Уряд мав відікти, що б. комбатанти підготувальні вночі з понеділка на вівторок державний замах і вирішив видати окремі розпорядки, що спараліжували цю акцію. Новоіменований начальник воєд армії, ген. Ляйдомер, — це відомий народний герой Естонії. На основі розпорядку ген. Ляйдомер наказав зліквідувати союзи б. комбатантів та організації, що з ними співпрацювали. Замкнули теж друкарню союзу комбатантів у Таліні, а в ряді міст на провінції перевела влада ревізії й арешти серед діяльніших членів союзу.

ТОКІО, 13. 3. ПАТ. З валом торпедника Томотсура, що складалася збільшості з рекрутів, вирятували з моряків, яких найшли на воді. Вони заявили, що 8 їх товаришів, які замкнулися в коморі машин, живі. Рятівкові відділи пробрили дно, щоби достарчити їм повітря. Катастрофа викликала в колах морських авіаців велике враження, бо таких торпедників мали числувати в Японії ще 16.

з Праги до різних країн морфіну, якраз в менті, коли з її транспортом хотіли вони просмикнутись до Черновців.

— Зловживання військових підстаршин. У військовій суді в Перемишлі розпочалася розправа проти Павла Свідра, вахмістра з 20 п'яти років у Рясеві, за ріжні зловживання на шкоду державного скарбу. Свідер, що був рахунковим підстаршиною, предкладав платникам свого полку до виплати сфальшовані списки воїнів, яким належалося харчове, далі за держав собі харчове, яке йому не належало, а також вставляв до списків фікційні назви. Це перша розправа з низки розписаних у цей місяць розправ проти підстаршин згаданого полку за зловживання.

— За білоруський гимн. В Новгородку відбувся 16. лютого ц. р. процес проти 11 білоруських учеників за тобиття польських учеників, які не пошанували належно білоруського національного гимну. Суд присудив трьох них на карі по два з половиною років, а решту по одному рокові в'язниці.

— Польське осадництво на Білорусі. „Дзєнік Віленьскі“ ч. 11/34 пише: „У варшавських громадянських колах зродилася думка про нове осадництво в нашому краю (цебто Білорусі), але вже не військових, а безробітних. Найважливіше, що ці осадники мають відіграти роль культурних огнищ, які просвічувалиб малокультурних білоруських селян“. Проект передбачує насаджування оцих „носіїв культури“ групами: по кілька десятків разом, а щоби вони могли краще встоятись перед неприхильними настроями місцевого населення“.

— За хабарництво. Перед окружним судом у Варшаві розпочався процес Яна Яновського, директора Бюро державних позичок та кількох посередників під замітом, що брали хабарі від клієнтів при зяттянні позичок. Хто не дав хабара, тому проволікали справу в безконечність. До розправ, що попреває вісім днів, прикликано 90 свідків.

— Смерть адвоката в суді. В салі розправ окружного суду в Луцьку адвокат Антін Вановський з Володимира підчас виголошування промови почав нагло заточуватися, аж врешті впав непритомний на землю. Прикликаний лікар ствердив смерть від удару серця. Тіло біжчика відставлено до трупарні місцевого шпиталю.

— Моїстр-процес у Кременці. В найближчому часі розпочнеться в Кременці на виїзді сесія рівненського окружного суду величезний процес 67 комуністів, що походять з повітів дубенського, кременецького й здолбунівського та з Галичини. Провідниками цієї групи комуністів були жида та українці.

— Лікарі Дубенщини забезпечуються. На зборах лікарів дубенського району, що відбулися недавно в Дубні, рішено, що дубенським пов. є досить забезпечений лікарськими силами, тому постановили оголосити в „Спол. Ле. Новінах“ заклик до лікарів не осідати на терен дубенського пов. Ця постанова зовсім не віповідає дійсності й хіба має на меті тільки забезпечити собі заробітки.

— Незвичайна смерть конекрада. В селі Тарисках на Поліссі селянинові Козаченку краді зі стада коня. Сина Козаченка Пєтро з

— Ще один полонений з Росії. До Штетена
був на днях німецький воляк, що в часі сві-

— Залізничні знижки для чужинців в Німеччині. Дирекція німецьких залізниць рішила дати всім чужинцям, що їдуть до Німеччини айменше на 7 днів, залізничну знижку на 25% а час подорожі по цілій Німеччині. Через та

Прага. Мистецтво: Словія — Вікторія Житковська (19), 7 : 1; Кладно — Спарта 5 : 1; Телпінгер (19), 4 : 1; Чехія Карлін — Жіденіс 3 : 1; Вікторія Житковська — Богемієн 4 : 3. — Табеля: 1. Славія (23 пункти), 2. Спарта (19), 3. Кладно (18), 4. Телпінгер (15), 5. Чехія Карлін (13), 6. Вікторія Житковська (12), 7. Богемієн (12), 8. Вікторія Житковська (12), 9. Жіденіс Берно (9 пунктів).

Будапешт. Мистецтво: Угорія — Уйпешті 4 : 3; Ференцварош — Шегед 4 : 3; III округ — Араді 3 : 2; Неметсі — Фебус 1 : 1; Будаї — Кішпешті 1 : 0; Бочкаї — Сомогі 6 : 0. — У таблиці перед Ференцварош (26 пунктів) перед Уйпешті (25) і Бочкаї (24).

СВІТ ДИТИНИ ч. 7. березень 1934. 25 сторінок
поезій, казок і забав.

З лавкани Вул. Спілки „Діло“